

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 16.12.2002

59. vuosikerta

Numero 4

Sivu 11

Koloradonkuoriaisten ja kirvojen kesä 2002

Viime heinäkuun alkupuolella myrsky ajoi maahan koloradonkuoriaisia, jotka työllistivät tarkastajia viikkokausiksi. Tuomikirvojen määrä vaihteli runsaasti. Viljapelloilla näkyi viljakukkojen kaluamia lippulehtiä tavanomaista enemmän. Sen sijaan pihlajanmarjakoita ei ollut lainkaan. Mansikkapunkki lisääntyi tuntuvasti helteisenä kesänä.

Tänä vuonna toukokuun keskilämpötila oli koko maassa 1,5-2 astetta pitkän ajan keskiarvoa korkeampi. Kevät alkoi noin viikon normaalia aiemmin, Varsinais-Suomessa ja Uudellamaalla jopa pari viikkoa etuajassa. Niinpä pellot olivat kylvökunnossa poikkeuksellisen aikaisin.

Tuomikirvojen määrä vaihteli

Toukokuun 12. ja 13. päivinä Helsingin yliopiston meteorologian laitoksen säätutkassa näkyi yöllä ja aikaisin aamulla runsaasti pieniä hyönteisiä, jotka olivat matkalla Suomenlahden yli eteläiseen Suomeen. Tuomikirvojen kotimainen kanta oli hyvin vaihteleva, ja paikoin kirvoja oli erittäin runsaasti. Ensimmäiset kirvat lähtivät tuomista touko-kesäkuun vaihteessa, mutta viimeiset siirtyivät vasta kesäkuun puolivälissä. Kuivilla alueilla kirvat hakeutuivat maan alle oraan tyvelle, jolloin torjuntaruiskutusten teho heikkeni.

Viljakukon toukat vauhdissa

Viljakukon toukat tuhosivat viljojen lippulehtiä ainakin lounaisessa Suomessa ja Hämeessä linjalla Hyvinkää-Riihimäki-Valkeakoski. Tuhot kehittyivät hyvin nopeasti. Usein paras torjunta-ajankohta ehti jo mennä ohi ennen kuin valkeat lehdet huomattiin. Viljakukkoa pitäisi torjua pyretroideilla ennen kuin toukat ehtivät pahoin nakerrella lippulehteä.

Jokioisilla liimapyydyksiin tarttui elo-syyskuun vaihteessa kymmeniä kahukärpäsiä sellaisilla syysviljapelloilla, jotka olivat orastuneet aikaisin. Myöhemmin kylvetyt syysviljat orastuivat huonosti kuivuuden takia.

Kirpat ja rapsikuoriaiset liikkeellä

Öljykasvimailla havaittiin melkoisesti kirppoja. Vahinkojakin ne aiheuttivat, jos kylvöstä oli ehtinyt kulua jo pari viikkoa. Hyvin taimettuneilla ja uusintakylvetyillä lohkoilla ei ollut ongelmia. Rapsikuoriaisia ja rapsikärsäkkäitä oli runsaasti liikkeellä kukkimistaan lopetelleissa syysrypseissä ja nappuvaiheessa olleissa kevätrypseissä. Paikoitellen rapsikuoriaisia jouduttiin torjumaan useampia kertoja, kun

kunnollista torjuntatulosta ei saatu, ja kuoriaisia oli runsaasti kasveissa jo muutaman päivän kuluttua torjunnasta.

Koloradonkuoriaiset tulivat myrskyn mukana

Unton päivän myrsky heinäkuun 5. päivänä toi mukanaan laumoittain koloradonkuoriaisia. Kaikkiaan havaintoja tehtiin 324 viljelmältä. Suurin osa siirtolaisista laskeutui Etelä-Karjalan ja Etelä-Savon peltolohkoille. Ennätyslämmin kesä nopeutti kuoriaisten kehitystä, ja monelta paikkakunnalta löydettiin runsaita täällä kehittyneiden koloradonkuoriaisten populaatioita. Osa kuoriaisista saattoi ehtiä kaivautumaan maahan talvehtimaan.

Hernekääriäiset lensivät vilkkaasti

Hernekääriäisen lento alkoi tänä vuonna aikaisin ja loppui myöhään. Lento oli vilkasta Hämeen ja Uudenmaan tarkkailupaikoilla. Sen sijaan Varsinais-Suomessa lento oli vähäisempää.

Mansikkapunkki viihtyi helteessä

Mansikkapunkin lisääntyminen alkoi aikaisin keväällä. Alkukesällä sen torjuntaan käytettiin petopunkkia. Erittäin lämpimänä kesänä mansikkapunkki lisääntyi rajusti. Vihannespunkin talvehtiminen onnistui hyvin ja sitä löydettiin runsaasti mansikasta, mustaherukasta ja vadelmasta. Vattukuoriaisen nuppuvioletusta havaittiin tänä kesänä enemmän kuin aikaisempina vuosina. Myös vattukärpäsen toukan lakastuttamia versoja oli yleisesti. Vattukoi on yleistymässä.

Herukkakoita esiintyi hyvin yleisesti, mutta herukan silmukoi on selvästi harvinaistunut. Kirvat olivat yleisiä ja niitä oli runsaasti herukoissa ja omenassa. Pihlajanmarjakoi ei vioittanut omenia. Edellisenä kesänä pihlaja ei kukkinut lainkaan ja koit siirtyivät omeniin. Tänä kesänä pihlajan kukinta oli runsasta eivätkä omenat houkuttelleet koita. Omenakääriäistä oli melko runsaasti ja elokuussa tehtiin havaintoja toisesta sukupolvestakin.

*Irmeli Markkula, MTT
Lisätietoja: Koetoiminta ja
käytäntö 4/2002: 11
irmeli.markkula@mtt.fi
puh. (03) 4188 2593*